

Sygn. akt I C 504/21

WYROK

1 *W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ*

Dnia 06 maja 2022 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący Sędzia Anna Ściepuro

Protokolant starszy sekretarz sądowy Anna Kordecka

po rozpoznaniu w dniu 06 maja 2022 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) z siedzibą w G.

przeciwko K. C.

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda (...) (...) z siedzibą w G. na rzecz pozwanej K. C. kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 504/21

UZASADNIENIE

W dniu 09 czerwca 2021 roku powód E. C. (...) z siedzibą w G. wniósł przeciwko pozwanej K. C. pozew o zapłatę kwoty 7.979,64 zł z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych od kwoty 6.319,21 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kwoty 1.660,43 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwana zawarła umowę pożyczki gotówkowej (...) na kwotę 10.200 zł ze Spółką (...) z siedzibą w G.. Na podstawie w/w umowy pozwana otrzymała kwotę pożyczki i zobowiązała się do jej zwrotu w ratach wraz z należnościami ubocznymi na warunkach zawartych w umowie pożyczki, w łącznej wysokości 11.847,24 zł. Powód wskazał, że umówiona kwota pożyczki została przekazana pozwanej zgodnie z zawartą umową i w sposób nią określony (§2 umowy pożyczki), na dowód czego przedłożył potwierdzenie przelewu. Ponieważ pozwana nie wywiązała się z treści umowy i nie spłaciła rat pożyczki w umówionych terminach, powód wypowiedział jej umowę, po uprzednim pisemnym wezwaniu jej do spłaty zobowiązania zgodnie z treścią umowy. Powód wskazał przy tym, że pozwana dokonała na poczet swojego zadłużenia wpłat w łącznej wysokości 4.936 zł, które zostały zaliczone na poczet należności głównej, odsetek umownych i odsetek za opóźnienie. Na kwotę dochodzoną treścią pozwu składają się następujące kwoty:

- 6.319,21 zł z tytułu udzielonej pożyczki;

- 193,26 zł z tytułu naliczonych odsetek umownych za faktyczny okres kredytowania, wynikających z harmonogramu umowy pożyczki, w wysokości 10% w skali roku;

- 24,31 zł, tytułem odsetek umownych za opóźnienie w spłacie kwoty kapitałowej zaległych rat, w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w rozumieniu art. 481§21 kc, liczonych od dnia wymagalności poszczególnych rat do dnia wypowiedzenia umowy;

- 1.442,86 zł tytułem odsetek umownych za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w rozumieniu art. 481§21 kc, liczonych od dnia 10 lipca 2019 r. do dnia sporządzenia pozwu tj. 13 maja 2021 r.

Na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności przysługujących z dnia 26 listopada 2014 r. – powód nabył od pierwotnego wierzyciela wierzytelność przysługującą mu w stosunku do pozwanej.

W dniu 29 grudnia 2021 r. tut. Sąd w sprawie o sygn. akt I C 504/21 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym na rzecz powoda, od którego to nakazu zapłaty pozwana skutecznie wniosła sprzeciw.

W sprzeciwie pełnomocnik pozwanej wniosł o oddalenie powództwa w całości, podnosząc zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda, prawa do wierzytelności dochodzonej pozwem, braku wykazania powstania i istnienia roszczenia oraz potwierdzenia przelania kwoty pożyczki na rachunek pozwanej.

W uzasadnieniu powyższych twierdzeń pozwana wskazała, że powód nie wykazał okoliczności nabycia wierzytelności dochodzonej treścią pozwu, zawarcia przez pozwaną umowy pożyczki z pierwotnym wierzycielem oraz przekazania pożyczkobiorcy kwoty pożyczki. Podkreśliła nadto, że wskazana przez powoda kwota prowizji przybiera formę ukrytych, lichwiarskich odsetek i jako czynność zmierzająca do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych, jest nieważna. Jednocześnie pozwana wniosła o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Stanowiska stron nie zmieniły się do czasu zakończenia rozprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 listopada 2017 r. pozwana K. C. zawarła z pierwotnym wierzycielem (...) Sp. z o.o. umowę pożyczki nr (...). Strony przyjęły następujące warunki umowy:

- kwota pożyczki brutto - 10.200 zł (5.100 zł netto);

- prowizja – 5.100 zł;

- suma odsetek – 1.647,24 zł;

- całkowity koszt pożyczki – 6.747,24 zł;

- całkowity kwota do zapłaty- 11.847,24 zł;

- RRSO – 90,69%;

- termin spłaty pożyczki – 15 listopada 2020 r.;

- liczba rat – 36;

- okres obowiązywania umowy - od 15 listopada 2017 r. do 15 listopada 2020 r.

W §2 umowy pożyczki pozwana K. C. upoważniła (...) sp. z o.o. do:

1) potrącenia należnej prowizji z kwoty pożyczki brutto w chwili wypłaty pożyczki oraz

2) przelania na rachunek pożyczkodawcy kwoty prowizji.

Ponadto uiszczenie prowizji zgodnie z umową nie stanowiło spłaty kwoty pożyczki brutto, która spłacana jest w ratach kapitałowo- odsetkowych. Strony umowy ustaliły, że kwota pożyczki brutto pomniejszona o kwotę prowizji (stanowiącą kwotę pożyczki netto) zostanie uruchomiona niezwłocznie, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia zawarcia umowy w sposób określony dyspozycją pożyczkobiorcy.

Wysokość rat spłaty pożyczki wynosiła 329 zł miesięcznie, poza ostatnią ratą wynoszącą 332,24 zł.

Pożyczkobiorczyni złożyła dyspozycję uruchomienia kwoty pożyczki udzielonej na podstawie umowy pożyczki w następujący sposób:

- „kwotę 5.100 zł, o której mowa w §2 ust. 2 Umowy Pożyczki, na moje cele konsumpcyjne - w formie przelewu na rachunek należący do (...) S.A., której powierzyłam wypłacenie mi tej kwoty w uzgodnionej z tym podmiotem formie;
- kwotę 5.100 zł, o której mowa w §2 ust. 1 pkt. 2) Umowy Pożyczki, jako należną pożyczkodawcy kwotę prowizji - w formie przelewu na rachunek nr (...) należący do pożyczkodawcy ((...)) Sp. z o.o. z siedzibą w G. ul. (...), prowadzony w banku (...) S.A.”.

(dowody: umowa pożyczki nr (...) - k. 25-27, harmonogram spłat- k. 29, dyspozycja uruchomienia pożyczki- k. 28, formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego- k. 30-31)

Pozwana K. C. uiszczała na rzecz wierzyciela kwotę w łącznej wysokości 4.936 zł. W dniu 07 czerwca 2019 r. (...) Sp. z o.o. skierował do K. C. wezwanie do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki, wskazując na obowiązek uregulowania do dnia 07 czerwca 2019 r. kwoty 1.003,76 zł. W piśmie z dnia 26 czerwca 2019 r. Cross (...), działając w imieniu powoda, zawarł oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki K. C. oraz wezwał pożyczkobiorczynię do zapłaty w terminie trzech dni kwoty 6.539,24 zł.

Przeprowadzone z pozwaną rozmowy telefoniczne dotyczące zakresu i wysokości zadłużenia, nie spowodowały wywiązania się przez pożyczkobiorczynię z warunków umowy.

(dowód: wezwanie do zapłaty - k. 35-36v, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki- k. 33-33v, potwierdzenie odbioru- k. 34-34v, zestawienie wpłat- k. 47-47v)

Pierwotny wierzyciel (...) Sp. z o.o. w dniu 26 listopada 2014 r. zawarł z E. C. (...)z siedzibą w G. umowę sprzedaży wierzytelności przyszłych w ramach procesu restrukturyzacji. W/w umowa objęła także wierzytelność w stosunku do pozwanej K. C..

(dowód: umowa sprzedaży wierzytelności przyszłych w ramach procesu sekurytyzacji- k. 37-46, zestawienie wpłat pozwanej k. 47-47v, wyciąg – k. 52)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie opisanych wyżej dokumentów, złożonych do akt sprawy przez stronę powodową. Autentyczność treści zawartych w tych dokumentach nie budziła wątpliwości Sądu, a pozwana nie zdołała ich zakwestionować w sposób skuteczny, ograniczając się w zasadzie do głoślowego zaprzeczenia faktu braku legitymacji czynnej powoda oraz – co do zasady - zawarcia umowy pożyczki z poprzednim wierzycielem. Art. 232 kpc nakazuje stronom obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Obowiązkowi w przedstawionym zakresie pozwana nie sprostała.

Jeżeli chodzi o zakres legitymacji czynnej, to w cenie Sądu została ona wykazana prawidłowo. Przedstawione przez powoda dokumenty potwierdzają fakt, że pozwana i pierwotny wierzyciel zawarli pisemną umowę pożyczki o nr (...). Powód przedłożył do akt sprawy kopię umowy, która została zawarta osobiście przez pozwaną, jest to dokument w formie papierowej, podpisany i parafowany przez pozwaną. Pozwana nie posłużyła się żadnym dowodem lub twierdzeniem, który by temu faktowi zaprzeczył.

W odniesieniu do kwestii umocowania osoby podpisującej umowę pożyczki w imieniu pożyczkodawcy oraz podpisującej pismo stanowiące wypowiedzenie umowy pożyczki, należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 97 k.c. osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa.

Powyższy przepis może mieć zastosowanie do osób podpisujących w imieniu instytucji parabankowych umowę pożyczki. Wyłączenie domniemania wyrażonego w art. 97 k.c. opierać się musiałyby na wskazaniu konkretnych okoliczności. Przepis art. 97 k.c. odnosi się do wszystkich osób, które mają faktyczną możliwość dokonywania czynności prawnych w obiektach przedsiębiorstwa i ma zastosowanie zawsze, gdy przedsiębiorstwo nie poinformowało w sposób wyraźny swoich klientów o tym, że konkretne osoby czynne w jego lokalu nie są umocowane do zawierania umów. Pojęcie lokalu przedsiębiorstwa nie należy przy tym ograniczać do tzw. sali operacyjnej, lecz obejmować nim należy także inne pomieszczenia, w których obsługiwani są klienci. Strona pozwana nie obaliła powyższego domniemania, w szczególności nie zaoferowała żadnych dowodów, z których wynikałoby, że osoba składająca podpis pod treścią zawartej ze stroną pozwaną umowy i pisma o jej wypowiedzeniu nie została umocowana do obsługi publiczności. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 28 lutego 2019 r. nie ma przy tym znaczenia, czy osoba ta faktycznie posiada umocowanie, czy też umocowania takiego nie ma albo działa, przekraczając granice umocowania (vide V CSK 395/18, Legalis Numer 1879966). Dane osoby, która złożyła podpis pod treścią pisma wypowiadającego umowę pożyczki są zawarte w danych KRS spółki, zatem brak jest podstaw do kwestionowania jego uprawnień do działania w imieniu pożyczkodawcy.

Kolejna kwestia dotyczy skuteczności przelewu wierzytelności przysługującej względem pozwanej. Zgodnie z art. 509 § 1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Przelew wierzytelności jest umową, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej. Przedmiotem cesji mogą być przede wszystkim wierzytelności, rozumiane jako prawa podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika spełnienia świadczenia (w tym zarówno całe wierzytelności, jak i ich części) – zob. szerzej J. Mojak, komentarz do art. 509 [w:] K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, T. 2, Warszawa 2013.

Powód przedłożył dokumenty, z których wynika, że co do zasady nabył od pierwotnego wierzyciela pozwanej prawo do wierzytelności. Wobec powyższego należało uznać, że skutecznie wykazał swe uprawnienie do dochodzenia tejże wierzytelności, a w związku z powyższym podniesiony przez pozwaną zarzut braku legitymacji czynnej w tym zakresie jest bezskuteczny.

Niemniej jednak, roszczenie należało oddalić z uwagi na fakt, że powód nie wykazał należyście, ażeby pierwotny wierzyciel dokonał wypłaty kwoty pożyczki na rzecz pożyczkobiorczyni, ani też, ażeby jej wypłaty (które powołał w treści pozwu), dotyczyły spłaty tej konkretnej wierzytelności, na dowód czego przedłożone zostały: potwierdzenie przelewu oraz nagranie na płycie CD, które miało dotyczyć rozmów z pozwaną w przedmiocie spłaty zadłużenia z tytułu rzeczowej pożyczki.

Art. 720 § 1 k.c. stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki zobowiązuje zatem pożyczkodawcę do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki na pożyczkobiorcę. Samo wydanie przedmiotu pożyczki może nastąpić w dowolny sposób, byle pożyczkobiorca miał możliwość swobodnego dysponowania czy to pieniędzmi, czy rzeczami będącymi przedmiotem umowy. Odwrotność opisywanej sytuacji występuje przy zwrocie pożyczki. Pożyczkobiorca po upływie określonego terminu jest zobowiązany zwrócić pożyczkodawcy otrzymane pieniądze/rzeczy, przy czym nie muszą to być te same pieniądze i te same rzeczy, o ile są zwracane w tej samej ilości i jakości. W braku odmiennego zastrzeżenia w odniesieniu do tych umów pożyczki, których przedmiotem są pieniądze, należy postępować stosownie do wymagań określonych zasadą

nominalizmu (zob. szerz. Z. Gwalik, Komentarz do artykułu 720 Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część szczególna, LEX 2010).

Kodeksowa definicja pożyczki wskazuje zatem, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia dający pożyczkę powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę (pозwanego), że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r., sygn. akt I A Ca 285/12)

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, publ. OSNC 1997 nr 6-7 poz. 76). Jest to wyrazem zasady, że to strony powinny być zainteresowane wynikiem postępowania oraz że to one dysponują przedmiotem postępowania m. in. poprzez powoływanie i przedstawianie sądowi wybranych przez siebie dowodów.

Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (tak m. in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 1975 r., sygn. akt III CRN 26/75, niepublikowanym – źródło Lexis.pl nr 318425).

W ocenie Sądu powód nie udowodnił przelania na rzecz pożyczkobiorczyni kwoty z tytułu tej konkretnej umowy pożyczki. Przedstawiony wydruk potwierdzenia przelewu, jakkolwiek dotyczy kwoty 5.100 zł (k. 32) nie stanowi pełnowartościowego dowodu, ponieważ nie wynika z niego, że rachunek wskazany jako rachunek do przelewu rzeczywiście należy do pozwanej, ani też żeby wypłaty dokonał podmiot do tego uprawniony na podstawie deklaracji złożonej przez pozwaną przy zawieraniu umowy pożyczki. Podkreślić należy, że wg dyspozycji uruchomienia pożyczki – k. 29, kwotę przeznaczoną na cele konsumpcyjne pozwanej firma (...) miała przelać na rachunek (...) S.A., która to firma miała przelać następnie tę kwotę w „formie uzgodnionej” na rzecz pozwanej. Brak jest dokumentu, z którego wynikałoby, w jakiej „formie uzgodnionej” miała nastąpić wypłata środków przez (...) S.A. na rzecz K. C., a z potwierdzenia przelewu wynika jedynie, że przelew miał miejsce, lecz nie odbył się zgodnie z warunkami umowy, bowiem (...) nie przelał kwoty pożyczki na rzecz (...) S.A, tylko na – prawdopodobnie - konto pozwanej. O ile jest to rzeczywiste konto pozwanej, ponieważ w żadnym z przedstawionych dokumentów nie ma wskazanego jej numeru konta. Brak jest zatem ciągłości wypłat wskazywanej w dokumentach umownych.

Jeżeli natomiast chodzi o zapis rozmów z pozwaną, który miałby potwierdzać wolę spłacania przez pozwaną istniejącego zadłużenia, to przedłożony na płycie CD zapis nie dotyczy w ogóle pozwanej – z przeprowadzonego dowodu wynika, że jest to zapis rozmów pracownika powoda z zupełnie inną osobą - mężczyzną, ale z całą pewnością nie z pozwaną.

Reasumując wskazać trzeba, że to na powodzie spoczywał ciężar wykazania, kto, komu, dlaczego i ile jest winien. Wskazać należy, że pozwana jednoznacznie zanegowała, by otrzymała kwotę pożyczki. Nie doszło do wykazania jednej z podstawowych części składowych umowy pożyczki, stanowiących o jej skuteczności, tj. wydania/ przekazania kwoty pożyczki. Z pola widzenia nie może zniknąć to, że umowa zawierana była na linii przedsiębiorca– konsument. Od

przedsiębiorcy wymagana jest zaś szczególna staranność przy zawieraniu tego rodzaju umów, skoro to on w istocie narzuca warunki jej zawarcia, także i w zakresie formy.

Powód nie sprostął powyższemu, a zatem powództwo należało oddalić.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c., mając na uwadze zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu - punkt II wyroku. Na koszty procesu złożyła się kwota 1.800 zł stanowiąca koszty zastępstwa procesowego ustalony w oparciu o §2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz.U.2015.1800.